

Ärende: VN/14758/2021

Ympäristöministeriön asetukset rakennuksen ilmastaselvityksestä

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

-

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

Ei

c. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

-

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Vi ifrågasätter att inte byggnadsplatsens naturliga kolsänkor och kollager beaktas i beräkning av koldioxidnålhet, koldioxidfotavtryck och koldioxidhandavtryck]

e. Muita yleisiä kommentteja:

Natur och Miljö välkomnar att förordning om klimatdeklarationer för byggnader utarbetas.

Vi noterar en del brister i förslaget och vill framföra följande allmänna kommentarer:

Planeringen av den byggda miljön spelar en central roll vid övergången till ett klimat- och naturpositivt samhälle. Byggnation bidrar idag avgörande till klimatkrisen och en överkonsumtion av naturresurser för material och energi, och därtill i många fall också till förluster av naturliga kolsänkor, livsmiljöer och arter vid byggnadsplatsen. Det skulle vara viktigt att med förordningen kunna styra byggnation till områden där netto nyttan för positiv klimatpåverkan är störst, eller åtminstone inte helt bortse från den klimatskada som förlust av kolsänkor på grund av byggnation medför. Samtidigt, så borde inte analys av byggnadsplatsens klimatpåverkan få ske på bekostnad av ignorans av andra naturvärden, då vi parallellt med klimatkrisen också bevittnar en akut kris med en

skenande förlust av biologisk mångfald. Enligt det nuvarande förslaget har man valt att fokusera nästan uteslutande på utsläpp av växthusgaser. Genom att beakta också de naturliga kolsänkornas betydelse för klimatet skulle förordningen inge större trovärdighet.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyden arviointi

Vi ifrågasätter att inte byggnadsplatsens naturliga kolsänkor och kollager beaktas i beräkning av koldioxidfotavtryck för byggandsplatsen.

Till faktorer som ingår i beräkningen av nybyggnations kolfotavtryck skulle det vara viktigt att lägga till: förlust av naturligt förekommande kolsänka eller kollager från byggplats. I praktiken betyder detta skog, träd eller annat motsvarande grönområde. Då förlust av redan existerande kolsänka eller kollager räknas med, skulle detta inverka motiverande för stads- och byggnadsplanerare att styra byggnation så att existerande grönområden bevaras i möjligast stor utsträckning.

Det är förstås avgörande att det, förutom bara krav om att kalkylera kolavtrycket, genom regelverk införs tillräckligt strikta gränsvärden för kolavtryck.

2 § Määritelmät

6) "klimatpåverkan = uppvärmning eller avkylning av klimatet orsakad av växthusgaser eller ANDRA FAKTORER". En central "annan faktor" är bevarande av naturliga kolsänkor och kollager, t.ex. existerande trädbestånd, buskar och andra grönområden på byggplatser och byggnaders gårdar, men dessa andra faktorer omnämns ingenstans i förordningen.

3 § Arvioinnin kohde

På byggplats eller planerad byggplats förekommer ofta naturliga kolsänkor som enligt möjlighet borde sparas och beaktas i koldioxidberäkningar. Enligt förslag till förordning beaktas dessa inte, vilket är en brist. Förordningen kunde genom att beakta de naturligt förekommande kolsänkorna, fungera som styrmedel för markplaneringen och val byggplats till mindre sårbara lägen med tanke på klimatpåverkan. I sin nuvarande form ger inte förordningen rättvisa för klimatpåverkan sett hur ett helhetsperspektiv där förlust av naturliga kolsänkor för byggnation räknas som "klimatskada" i klimatdeklarationerna, och omvänt där bevarande av kolsänkor på byggnadsplatsen eller flytt av byggnadsplats till ett gynnsammare läge räknas som "klimatvinst".

4 § Arviointijaksojen pituudet

Det är inte ändamålsenligt att beräkningsperioden för koldioxidsnålhet i användningsskedet är endast 50 år för både tillfälliga och nya byggnader. En byggnad bör räknas kunna användas i mer än 100 år.

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

Beräkningen ska basera sig på sådan produktions-, återvinnings- eller energiteknik som är i bruk vid tidpunkten för beräkningen samt på sådana ändringar som gäller energi, behandling av bygg- och

rivningsavfall (komplettera med: eller naturliga kolsänkor och -lager på den tilltänkta byggnadsplatsen) och som är kända vid tidpunkten för beräkningen.

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

Vi ifrågasätter att inte byggnadsplatsens naturliga kolsänkor och kollager beaktas i beräkning av koldioxidfotavtryck för byggnadsplatsen.

Till faktorer som ingår i beräkningen av nybyggnations kolfotavtryck skulle det vara viktigt att lägga till: förlust av naturligt förekommande kolsänka eller kollager från byggplats. I praktiken betyder detta skog, träd eller annat motsvarande grönområde. Då förlust av redan existerande kolsänka eller kollager räknas med, skulle detta inverka motiverande för stads- och byggnadsplanerare att styra byggnation så att existerande grönområden bevaras i möjligast stor utsträckning.

Det är förstås avgörande att det, förutom bara krav om att kalkylera kolavtrycket, genom regelverk införs tillräckligt strikta gränsvärden för kolavtryck.

7 § Rakennustuotteiden valmistus

-

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

-

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

-

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

-

11 § Kuljetukset

-

12 § Työmaatoiminnot

Vi ifrågasätter att förordningen så starkt fokuserar på energiförbrukning och transporter av byggnadsmaterial, men inte alls beaktar aktiviteternas påverkan på redan existerande naturliga kolsänkor och kollager. Vi ser i samhället idag en klart eskalerande utveckling av transporter till fossilfria och utsläppsfria lösningar. Inom loppet av ca ett decennium kommer fossilfria transportmedel att upphöra att tillverkas. Den så starkt fokuserar på energiförbrukning och transporter av byggnadsmaterial, men inte alls beaktar aktiviteternas påverkan på redan existerande naturliga kolsänkor och kolfossila transportmedel. Däremot så anser vi att bortfall av naturliga kolsänkor vid byggnadsplatser i många fall nonchaleras och är ett problem som skulle löna sig att styra upp med förordningen.

13 § Energian käyttö rakennuksessa

-

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

Beaktande av byggnaders koldioxidhandavtryck är en god idé. Det nuvarande förslaget (14§ D6) är ändå bristfälligt då det inte innefattar besparing av naturligt förekommande träd vid byggnadsplatsen, endast nyplanterade träd.

Då förslaget beaktar endast planterade trädbestånd i detaljplaneområdet, men inte bevarande av redan existerande trädbestånd leder detta till två snedvridningar av analysens tillförlitlighet i praktiken. A) den klimatskada som uppstår med bortfall av redan existerande naturliga kolsänkor och kollager osynliggörs och b) klimatnyttan av bevarande av existerande naturliga kolsänkor och kollager räknas ej till godo för klimathandtrycket. Den här bristen leder till ett trovärdighetsproblem för förordningen då a) klimatnyttan av ett nyplanterat träd inte på medellång sikt motsvarar klimatnyttan av ett existerande storvuxet träd. B) Det sällan är möjligt att ersätta bortfall av existerande träd med motsvarande mängd nyplanterade träd, då byggnadsplatsen/byggnaden kommer att uppta en del av den tidigare trädbevuxna markytan. Vi anser att existerande trädbestånd måste beaktas i kalkyler för såväl koldioxidhandavtryck som -fotavtryck, eftersom förordningen då skulle styra markplaneringen till områden med största nettoklimatnytta och fungera mera rättvisande gällande klimateffekterna av sparade och avverade träd.

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

-

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

-

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

-

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

-

19 § Hiilivarasto

-

20 § Karbonatisoituminen

-

21 § Istutettava puusto

Då förslaget beaktar endast planterade trädbestånd i detaljplaneområdet, men inte bevarande av redan existerande trädbestånd leder detta till två snedvridningar av analysens tillförlitlighet i praktiken. A) den klimatskada som uppstår med bortfall av redan existerande naturliga kolsänkor och kollager osynliggörs och b) klimatnyttan av bevarande av existerande naturliga kolsänkor och kollager räknas ej till godo för klimathandtrycket. Den här bristen leder till ett trovärdighetsproblem

för förordningen då a) klimatnyttan av ett nyplanterat träd inte på medellång sikt motsvarar klimatnyttan av ett existerande storvuxet träd. B) Det sällan är möjligt att ersätta bortfall av existerande träd med motsvarande mängd nyplanterade träd, då byggnadsplatsen/byggnaden kommer att uppta en del av den tidigare trädbevuxna markytan. Vi anser att existerande trädbestånd måste beaktas i kalkyler för såväl koldioxidhandavtryck som -fotavtryck, eftersom förordningen då skulle styra markplaneringen till områden med största nettoklimatnytta och fungera mera rättvisande gällande climateffekterna av sparade och avvercade träd.

22 § Ilmastselvityksen laadinta ja päivittäminen

-

23 § Ilmastselvityksen sisältö

-

24 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen ilmastselvityksessä

-

25 § Arvioinnin tulosten kohdistaminen eri käyttötarkoituksille

-

Sederholm Camilla
Natur och Miljö r.f - Annegatan 26, Helsingfors